

İSTANBUL SANAYİ ODASI

DEVLET DESTEKLERİ
VE TEŞVİKLER

Haziran 2018
İstanbul

İstanbul Sanayi Odası
Odakule, Meşrutiyet Caddesi No:63
34430 Beyoğlu İstanbul
Tel:(212) 252 29 00(pbx)
Faks:(212) 249 50 84
www.iso.org.tr

Grafik Tasarım ve Uygulama:
Bridge Creative
Maslak Mahallesi Atatürk Oto Sanayi Sitesi
9. Sokak 2. Kısım Ata İş Merkezi Maslak - İstanbul
Telefon: (212) 328 00 26
www.bridgecreative.com.tr

Basım Yeri:
Uniprint Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ömerli köyü, Hadımköy - İstanbul Caddesi
No: 159 34555 - İstanbul
Telefon: (212) 798 2840
www.apa.com.tr

Tüm hakları İstanbul Sanayi Odası'na aittir.
Bu yayındaki bilgiler ancak kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

DEVLET DESTEKLERİ
VE TEŞVİKLER

İSO TEŞVİK MASASI	6
YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ	7
İHRACAT DESTEKLERİ	13
İSTİHDAM DESTEKLERİ	19
KOSGEB DESTEKLERİ	27
AR-GE DESTEKLERİ	37
BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI DESTEKLERİ	45
ÇEVRE VE ENERJİ DESTEKLERİ	55

İSO TEŞVİK MASASI

S. Selin KARAHAHAN
Teşvik Masası

0212 252 29 00 / 265
skarahan@iso.org.tr
tesvikmasasi@iso.org.tr

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

Genel Teşvik

Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır.

Bölgesel Teşvik

İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim/ihracat potansiyellerini arttırmayı hedeflemektedir.

Büyük Ölçekli Yatırımlar

Teknoloji ve Ar-Ge kapasitesini artıracak, rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımları desteklemektedir.

Stratejik Yatırımlar

Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımları desteklemektedir.

Öncelikli Yatırım Konuları

Belirli yatırım konularının 5. bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.

DESTEK UNSURLARI

DESTEK UNSURLARI

Bölgesel Teşvik Uygulamaları

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği*
- Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği*

Öncelikli Yatırımların Teşviki

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği*
- Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği*

Stratejik Yatırımların Teşviki

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Faiz Desteği
- KDV İadesi

Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi

Genel Teşvik Uygulamaları

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği*

* Yalnızca 6. bölgede uygulanır.

DESTEK UNSURLARI

Genel Teşvik Sistemi'nde asgari sabit yatırım tutarı, 1. ve 2. bölgelerde 1 milyon TL, 3., 4., 5. ve 6. bölgelerde 500 bin TL'dir.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları için asgari sabit yatırım tutarı 1. ve 2. bölgelerde 1 milyon TL'den, diğer bölgelerde ise 500 bin TL'den başlamak üzere desteklenen her bir sektör ve her bir il için ayrı ayrı belirlenmiştir.

Büyük Ölçekli Yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL'den başlamak üzere sektörüne göre farklı büyüklüklerle tanımlanmıştır.

Stratejik Yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 milyon TL'dir.

İHRACAT DESTEKLERİ

EKONOMİ BAKANLIĞI DESTEK PROGRAMLARI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Hazırlık Aşaması

UR-GE

Pazarlama Aşaması

- Pazar Araştırması
- Pazara Giriş
- Fuarlara Katılım
- Yurtdışı Birim

Markalaşma Aşaması

- Tasarım
- Marka - Turquality

Discover
the potential

TURQUALITY®

ULUSLARARASI REKABETÇİLİĞİN GELİŞTİRİLMESİNİN DESTEKLENMESİ

Eğitmcilerin
düzenleyeceği eğitim
programları Desteği

Proje Bazlı Eğitim ve/
veya Danışmanlık
Programları Desteği

Proje Bazlı Yurtdışı
Pazarlama Desteği

Proje Bazlı Yurtdışı
Alım Heyeti Desteği

Proje Bazlı Bireysel
Danışmanlık Programı
Desteği

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği	<ul style="list-style-type: none"> •Yurtdışı Pazar Araştırma Gezisi Desteği •E-Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği •Rapor ve Danışmanlık Desteği •Sektörel Ticaret Heyeti ve Alım Heyeti Programları Desteği
Pazara Giriş Belgeleri	<ul style="list-style-type: none"> •Belge/sertifika masrafları •Test/analiz raporları için alınan ücretler
Fuar Katılım Desteği	<ul style="list-style-type: none"> •Fuar nakliye harcamaları •Stand donanım giderleri •Fuarın yetkili organizatörüne ödenen boş stant veya standart donanımlı stant kirası •Katılımcıların stantlarında görevlendireceği temsilcilerinin ekonomi sınıfı gidiş-dönüş ulaşım masrafları •Fuar katılım bedeli
Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi	<ul style="list-style-type: none"> •Yurtdışı mağaza kira gideri •Yurtdışı ofis, showroom, reyon, depo kira gideri •Yurtdışı tanıtım gideri •Yurtdışı marka tescil gideri
Tasarım Desteği	<ul style="list-style-type: none"> •Yurtdışı reklam, tanıtım, pazarlama giderleri •Yurtdışı birimlerin demirbaş, dekorasyon giderleri •Kurulum/dekorasyon giderleri •Yurtdışı birimlerin kira giderleri •Patent, Faydalı Model, Endüstriyel Tasarım ve Marka Tescil giderleri •İstihdam edilen tasarımcıların brüt maaş giderleri •Danışmanlık giderleri
Markalaşma ve Turquality Desteği	<ul style="list-style-type: none"> •Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve marka tesciline ilişkin giderler •Sertifikasyona ilişkin giderler •Moda/Endüstriyel ürün tasarımcısı/Şef/Aşçı istihdamına ilişkin giderler •Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetleri •Yurtdışı birimlere ilişkin giderler •Danışmanlık (Yönetim, tasarım, hukuk, bilişim) giderler

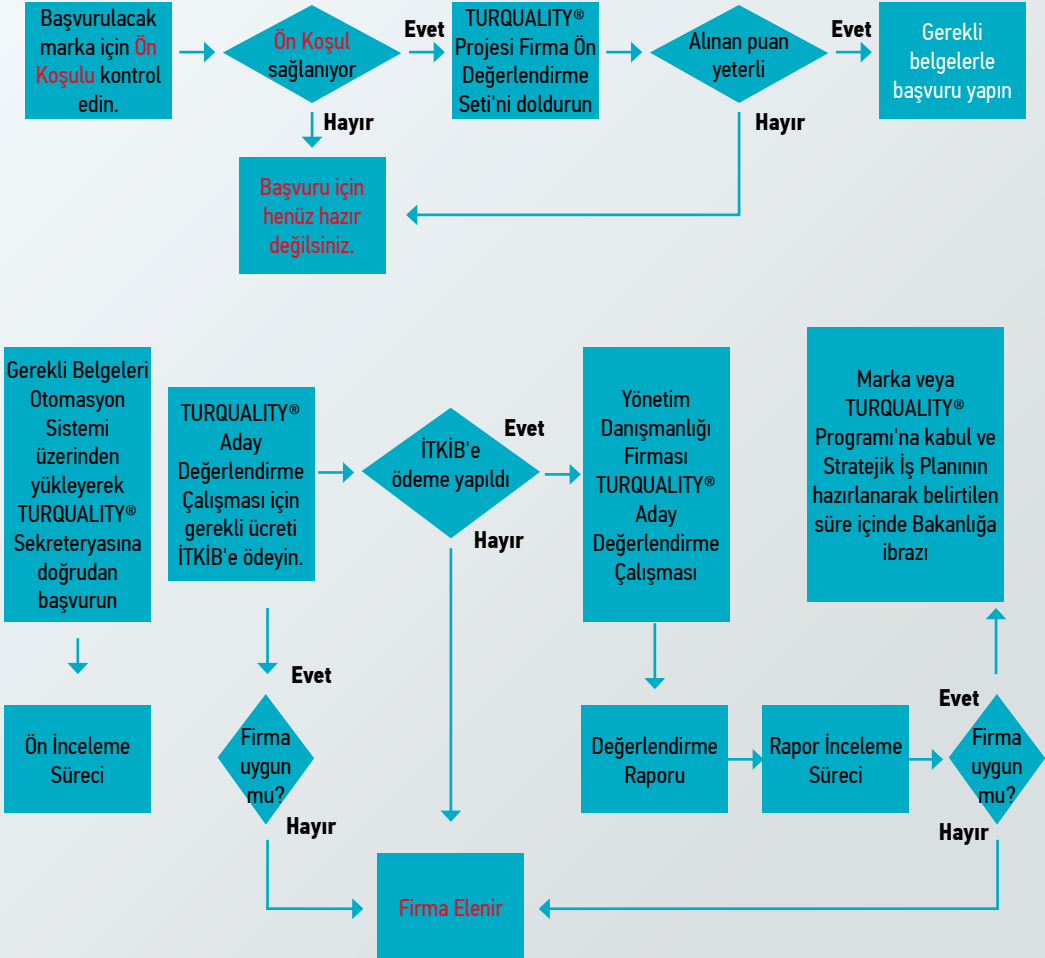
TURQUALITY PROGRAMI

TURQUALITY® , Dünyanın devlet destekli ilk ve tek markalaşma programıdır.

Başvuru Öncesi Ön Koşul Müracaat edilen markanın Türkiye'de tescilli olması, yurt dışında da ibraz edilecek iş planında belirtilen hedef pazarların en az birinde tescil edilmiş olması gerekmektedir.

www.turquality.com

İSTİHDAM DESTEKLERİ

İSTİHDAM DESTEKLERİ

SGK Prim Teşvikleri

İŞKUR Aktif İşgücü Programları

KOSGEB Nitelikli Eleman Desteği

MEVCUT İSTİHDAM TEŞVİKLERİ

İşkur İşbaşı Eğitim Programı Ücret ve Sigorta Prim Teşviki
(Hesaplamalı)

6111 İlave İstihdam Sigorta Prim Teşviki (Hesaplamalı)

Ar-Ge Faaliyetleri Sigorta Prim Teşviki İle Gelir ve Damga
Vergisi Desteği

Engelli Sigorta Prim Teşviki

İlave 6 Puan Bölgesel Sigorta Prim Teşviki

Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Sigorta Prim Teşviki
(Hesaplamalı)

Kültür Yatırım/Girişim Belgesi Kapsamında Sigorta Prim
Teşviki

İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamı Sigorta Prim Teşviki
(Hesaplamalı)

Sosyal Yardım Ödeneği Alanların İstihdamı Sigorta Prim
Teşviki (Hesaplamalı)

5 puan İşveren Hissesi Sigorta Prim Teşviki

YENİ İSTİHDAM TEŞVİKLERİ

687 KHK Benzeri Sigorta Primi, Gelir ve Damga Vergisi Teşviki

İmalat Faaliyet Alanındaki Esnaf İşyerlerine Ücret, Sigorta Primi, Gelir ve Damga Vergisi Teşviki

2018 Asgari Ücret Teşviki

Teşviklerden Geriye Dönük Yararlanma Hakkı

AKTİF İŞ GÜCÜ PROGRAMLARI

MESLEKİ EĞİTİM KURSLARI

İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMLARI

ENGELLİ, HÜKÜMLÜ VE ESKİ HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK
MESLEKİ EĞİTİM

TOPLUM YARARINA PROGRAM

GİRİŞİMCİLİK EĞİTİM PROGRAMLARI

KOSGEB NİTELİKLİ ELEMEN DESTEĞİ

Yükseköğretim
kurumundan mezun

En fazla 2 eleman
3 yıl

50.000 TL
%50

2 yıllık Meslek yüksekokulu
1.500 TL
Fakülte
2.000 TL
Yüksek lisans 2.500 TL

İŞKUR İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI

Mesleki deneyim ve teorik eğitim

İmalat ve Bilişim
6 Ay
Diğer Sektörler
3 ay

Katılımcı zaruri gideri (Günlük 61,65 TL)
İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası
Primi
Genel Sağlık Sigortası Prim Giderleri

Kuruma kayıtlı işsiz olmak,
15 yaşını tamamlamış olmak,
İşverenin yakını olmamak,
Emekli olmamak

İLAVE İSTİHDAM TEŞVİKİ

Kuruma kayıtlı işsiz olmak
Son 3 aydır işsiz olmak

Yasal ödeme süresi geçmiş borcubulunmamak
Özel sektör işverenleri yararlanabilecek
Sigortalının işe giriş tarihinden önceki yıla ait
bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki
ortalamaya ilave olarak çalıştırılması

(X) A.Ş. İşbaşı Eğitim Programı sigorta prim teşviki kapsamındaki bir sigortalının 2018/ Ocak ayındaki prim ödeme gün sayısının 30, prime esas kazanç tutarının ise 3000,00 TL olduğu varsayıldığında,
 $-3.000,00 \times 0,05 = 150,00$ TL
Beş puanlık indirim
 $-2.029,50 \times 0,155 = 337,82$ TL
İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacaktır. İşveren tarafından ödenmesi gereken sigorta primi;
 $-3.000,00 \times 34,5/100 = 1.035,00$ TL,
 $-1.035,00 - (150,00 + 337,82) = 547,18$ TL olacaktır.

Sigortalının çalıştığı işyerinin imalat sanayi sektöründe faaliyet göstermesi halinde 42 ay, Sigortalının çalıştığı işyerinin imalat sanayi dışındaki bir sektörde faaliyet göstermesi halinde 30 ay süreyle, söz konusu destekten yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

KOSGEB DESTEKLERİ

KOSGEB DESTEKLERİ

KOBİGEL - KOBİ Gelişim Destek Programı

Girişimcilik Destek Programı

Genel Destek Programı

İşbirliği Güçbirliği Destek Programı

KOBİ Tekno Yatırım Destek Programı

Stratejik Ürün Destek Programı

KOBİGEL - KOBİ GELİŞİM DESTEK PROGRAMI

KOBİ'lerin rekabet güçlerinin ve sağladıkları katma değerini yükseltmesi amacıyla hazırlayacakları projelerin desteklenmesidir.

Destek unsurları ve desteklenecek proje giderleri, Proje Teklif Çağrısı özelinde konunun özelliği dikkate alınarak değişiklik arz edecektir

Proje Süresi	en az 6 ay ve en fazla 36 aydır.
Proje Destek Üst Limiti	Geri Ödemesiz: 300.000 TL Geri Ödemeli: 700.000 TL
Destek Oranı *	1. ve 2. Bölgelerde % 60, 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde % 80 oranlarında desteklenir.

GİRİŞİMCİLİK DESTEK PROGRAMI

Yeni Girişimci Desteği;

DESTEK UNSURU		ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI (%) (1. ve 2. Bölge)	DESTEK ORANI (%) (3., 4., 5. ve 6. Bölge)
İşletme Kuruluş Desteği	Geri Ödemesiz	2.000	%60 Kadın Girişimci ve Özürü Girişimciye %80 uygulanır.	%70 Kadın Girişimci ve Özürü Girişimciye %90 uygulanır.
		18.000		
		30.000		
	Geri Ödemeli	100.000		

İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği;

DESTEK UNSURU		ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI (%) (1. ve 2. Bölge)	DESTEK ORANI (%) (3., 4., 5. ve 6. Bölge)
İŞGEM Kuruluş Desteği (18 ay)	Geri Ödemesiz	650.000	%60	%70
- Bina Tadilatı		500.000		
- Mobilya Donanım		100.000		
- İŞGEM Yönetim		50.000		
İŞGEM İşletme Desteği (36 ay)		200.000		
- Personel		100.000		
- Eğitim, Danışmanlık	50.000			
- Küçük Tadilat	20.000			

GENEL DESTEK PROGRAMI

GENEL DESTEK PROGRAMI DESTEKLERİ	DESTEK ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI		
		1. Bölge	2., 3., 4. Bölgeler	5., 6., Bölgeler
Yurt İçi Fuar Desteği	45.000	%50	%60	%70
Yurt Dışı İş Gezisi Desteği	20.000			
Tanıtım Desteği	25.000			
Eşleştirme Desteği	30.000			
Nitelikli Eleman İstihdam Desteği	50.000			
Danışmanlık Desteği	22.500			
Eğitim Desteği	20.000			
Enerji Verimliliği Desteği	75.000			
Tasarım Desteği	22.500			
Sınai Mülkiyet Hakları Desteği	30.000			
Belgelendirme Desteği	30.000			
Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği	30.000			
Bağımsız Denetim Desteği	15.000			
Gönüllü Uzmanlık Desteği	15.000			
Lojistik Desteği	40.000			

İŞBİRLİĞİ GÜÇBİRLİĞİ DESTEK PROGRAMI

İşletmelerin;

Ortak tedarik
Ortak tasarım,
Ortak pazarlama,
Ortak laboratuvar,
Ortak imalat ve hizmet sunumu

benzer alanlarda ortak sorunlara ortak çözümler getiren, maliyet düşürücü ve rekabet avantajı sağlayıcı nitelikteki projeler ile ortak imalata yönelik gerçekleştirilecek İşbirliği-Güçbirliği Projeleri işletici kuruluş marifetiyle desteklenir.

Proje Süresi	6-24 Ay (+12 Ay)
Destek Oranı	1. Bölgede %50 2. 3. ve 4. Bölgelerde %60 5. ve 6. Bölgelerde %70
Destek Üst Limiti	1.000.000 TL (Geri Ödemesiz- 300.000 TL, Geri Ödemeli - 700.000 TL) Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Alanlarındaki Ortak İmalata Yönelik Projeler İçin: 1.500.000 TL (Geri Ödemesiz- 300.000 TL, Geri Ödemeli - 1.200.000 TL)

KOBİ TEKNOLOJİK ÜRÜN YATIRIM DESTEK PROGRAMI

Programın Amacı ve Kapsamı

Öncelikli teknoloji alanlarında yer alan Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan yeni ürün/ürünleri ticarileştirmek, ülke ekonomisine katma değer oluşturmak, uluslararası pazarlarda yer alarak teknolojik ürün ihracatını artırmak için işletmelerin yapacakları teknolojik ürün yatırımlarının desteklenmesidir. İdare Başkanlığınca belirlenen; KOBİ Teknoyatırım Destek Programı Öncelikli Teknoloji Alanları Tablosunda belirlenen alanlarda yer alan;

1. KOSGEB ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar tarafından desteklenen ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan,
2. Yurtdışı teknoloji bölgeleri/araştırma merkezleri/enstitüler/bilim parkları/kuluçka merkezleri/hızlandırıcılarda ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan,
3. Yurt içi teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan işletmelerin, bölgede sonuçlandırdıkları ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan,
4. Kamu araştırma enstitülerinde/merkezlerinde ar-ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan,
5. Patent belgesi ile koruma altına alınan,
6. Doktora çalışması neticesinde ortaya çıkan,
7. Teknolojik Ürün (TÜR) Deneyim belgesi alan,

Prototip çalışması tamamlanmış teknolojik ürün sahipleri veya kullanım hakkını sözleşme ile hak sahibinden devralmış işletmeler yararlanır.

KOBİ TEKNOLOJİK ÜRÜN YATIRIM DESTEK PROGRAMI

Desteklenecek Proje Giderleri

Destek Süresi	Yatırım Projesi Süresi: Azami 36 Ay İşletme Giderleri Desteği süresi 1 yıldır
Destek Üst Limiti (geri ödemeli ve/veya geri ödemesiz)	5.000.000 TL

Destek Oranları

İşletme Ölçeği	Destek Oranı (Geri Ödemesiz)	Makine-Teçhizat ve Yazılım İçin Destek Oranları (Geri Ödemesiz + Geri Ödemeli)
Mikro İşletmeler	%70 Yüksek Teknoloji: +%5	%100* *(Yerli malı belgesi kapsamında alınması durumunda geri ödemesiz destek oranına %15 ilave edilir ve kalan destek oranı kadar geri ödemeli destek verilir.)
Orta ve Küçük İşletmeler	%60 Yüksek Teknoloji: +%5	
Gerri ödemeli destek kapsamında talep edilen teminatlar için %100 Teminat Giderleri Desteği		

STRATEJİK ÜRÜN DESTEK PROGRAMI

Programın Amacı ve Kapsamı

- İthalatı yüksek olan stratejik ürünlerin yerleştirilmesi ve millileştirilmesi,
- Üretimde daha yüksek oranda yerli girdi kullanımının sağlanması,
- KOBİ'lerin teknolojik üretim yeteneklerinin geliştirilmesi ve teknolojinin tabana yayılması,
- KOBİ ile büyük işletmelerin birlikte hareket edebilme yeteneklerinin geliştirilmesi
- Cari açığın azaltılmasına katkıda bulunacak yatırımların desteklenmesidir.

Destek Başlıkları

- Makine-Teçhizat Giderleri Desteği
- Yazılım Giderleri Desteği
- Personel Gideri Desteği
- Bilgi Transferi Desteği
- Test-Analiz, Kalibrasyon ve Referans Numune Desteği
- Hizmet Alımı Desteği

Desteklenecek Proje Giderleri

Destek Oranı (Geri Ödemesiz)	Makine-Teçhizat İçin Destek Oranları(Geri Ödemesiz + Geri Ödemeli)
%70	%100* *(Yerli malı belgesi kapsamında alınması durumunda geri ödemesiz destek oranına %15 ilave edilir ve kalan destek oranı kadar geri ödemeli destek verilir.)
Destek Üst Limiti	5.000.000 TL* Başkanlık, Kalkınma Planları, Hükümet Programları ve Yıllık Programlarda belirlenen hedefler ile stratejik dokümanlardaki öncelikler doğrultusunda; bölgesel, sektörel ve ölçüsel kriterler ile teknoloji düzeyi ve özel hedef gruplarını dikkate alarak iki katını geçmemek üzere destek üst limitini artırabilir.
Proje Süresi	Proje süresi en çok 36 ay olup, Kurul kararı ile 6 aya kadar ek süre verilebilir.

AR-GE DESTEKLERİ

AR-GE DESTEKLERİ

KOSGEB AR-GE, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı

TEYDEB Ar-Ge ve Yenilik Destek Programları

AR-GE Reform Paketi

KOSGEB AR-GE DESTEKLERİ

KOSGEB AR-GE VE İNOVASYON PROGRAMI		Destek Üst Limiti (TL)	DESTEK ORANI (%)
İşlik Desteği		İşliklerden bedel alınmaz	
Kira Desteği		30.000 (Teknopark İçi) 24.000 (Teknopark Dışı)	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri Desteği		150.000	75*
Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri Desteği (Geri Ödemeli)		300.000	75*
Personel Gideri Desteği		150.000	75
Başlangıç Sermayesi Desteği		20.000	100
Proje Geliştirme Desteği	Proje Danışmanlık Desteği	25.000	75
	Eğitim Desteği	10.000	
	Sınai ve Fikri Mülkiyet Hakları Desteği	20.000	
	Proje Tanıtım Desteği	5.000	
	Yurtiçi - yurtdışı Kongre/ Konferans/Fuar Ziyareti/ Teknolojik İşbirliği Ziyareti Desteği	15.000	
	Test, Analiz, Belgelendirme Desteği	25.000	

yerli mali belgesi ile tefrik edilmesi durumunda, destek oranlarına %15 ilave edilir.

**Toplam
100.000 TL
hibe**

KOSGEB ENDÜSTRİYEL UYGULAMA PROGRAMI		Destek Üst Limiti (TL)	DESTEK ORANI (%)
Kira Desteği		18.000	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Sarf Malzemesi, Yazılım ve Tasarım Giderleri Desteği		150.000	75*
Makine-Teçhizat, Donanım, Sarf Malzemesi, Yazılım ve Tasarım Gid. Desteği (Geri Ödemeli)		500.000	75*
Personel Gideri Desteği		150.000	75

yerli mali belgesi ile tefrik edilmesi durumunda, destek oranlarına % 15 ilave edilir.

TEYDEB AR-GE ve YENİLİK DESTEK PROGRAMLARI

Girişim Başlangıç

- 1503** Proje Pazarları (2001)
- 1514** Girişim Sermayesi Destekleme Programı (2012)
- 1513** Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı (2012)
- 1512** Bireysel Girişimcilik Aşamalı Destekleme Programı (2012)
- 1602** TUBİTAK Patent Destek Programı (2014)

Ar-Ge ile Tanışma

- 1505** Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı (2012)

Ar-Ge Başlangıç / Ar-Ge

- 1507** KOBİ Ar-Ge (2007)
- 1501** Sanayi Ar-Ge (1995)
- 1511** Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı (2012)

Uluslararası Ar-Ge

7. Çerçeve Programı

Eureka

Uluslararası İkili ve Çoklu İşbirlikleri

- 1509** Uluslararası Sanayi Ar-Ge (2007)

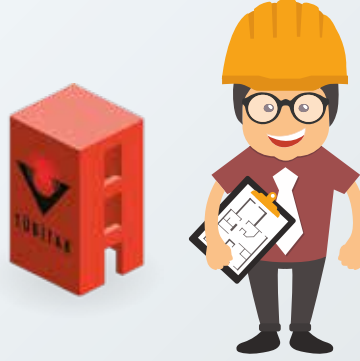

1601 Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı

1507 KOBİ AR-GE BAŞLANGIÇ DESTEK PROGRAMI

- Türkiye'de yerleşik **KOBİ'ler** başvurabilir.
- 5 proje desteklenir. (2si ortaklı)
- Proje bütçesi **en fazla 500.000 TL**
- Kabul edilen proje harcamalarının **% 75'ine hibe destek**
- Proje bütçesinin %25'i kadar **ön ödeme**
- Proje başvuru ve izleme danışmanlık hizmeti için 10.000 TL'lik destek
- Proje destek süresi en fazla 18 ay

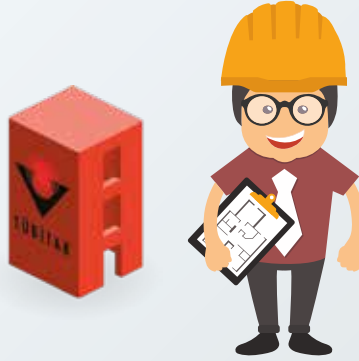
1505 ÜNİVERSİTE - SANAYİ İŞBİRLİĞİ DESTEK PROGRAMI

Üniversite/kamu araştırma enstitülerindeki bilgi birikiminin, KOBİ veya Büyük ölçekteki kuruluşlar tarafından ürüne/sürece dönüştürülerek ticarileştirilmesi

- Proje sonuçlarını Türkiye'de uygulamayı taahhüt eden KOBİ'ler, büyük ölçekli firmalar ile üniversite ya da kamu araştırma kurumları ortak başvurur.
- Proje bütçesi 1.000.000 TL'ye kadar
- Proje bütçesine ek olarak;
  - Proje Teşvik İkramesi
  - Proje Kurum Hissesi (% 5)
- 3 ay süreli TÜBİTAK tarafından karşılanacak 10.000 TL'lik fizibilite desteği (projenin teknik yapılabilirliğini ve Yürütücü akademisyenin proje konusundaki yetkinliğini gösterecek ön çalışmalar için)

1501 – TÜBİTAK SANAYİ AR-GE PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI

- Sanayi Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı kapsamında, yenilik tanımı çerçevesinde; yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında yürütülen Ar-Ge nitelikli projeler desteklenmektedir.
- Program kapsamında desteklenen projeler dönemsel desteklemeye esas harcama tutarına uygulanacak destek oranı ile desteklenir. Projelerin dönemsel destek oranı, temel destek oranı ve ilave destek oranlarının toplamından oluşur.

Başvuruda bulunan kuruluşların sektör ve ölçeğine bakılmaksızın, temel destek oranı yüzde kırk (%40)'tır. Toplam destek oranı; temel destek oranı ve diğer ilave desteklerle beraber en fazla yüzde altmış(%60) olur. Destek süresi proje bazında en fazla otuz altı (36) aydır.

Desteklenen gider kalemleri;

- Personel giderleri,
- Proje personeline ait proje kapsamındaki seyahat giderleri kapsamında; uçak, tren, otobüs, gemi ile yapılan şehirlerarası ve uluslararası ekonomi sınıfı ulaşım giderleri,
- Alet, teçhizat, yazılım ve yayın alım giderleri,
- Malzeme ve sarf giderleri,
- Yurt içi ve yurt dışı danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alım giderleri
- Türkiye'deki üniversiteler, TÜBİTAK'a bağlı Ar-Ge birimleri, özel sektör Ar-Ge kuruluşları ve benzeri Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderleri

1511 - ÖNCELİKLİ ALANLAR ARAŞTIRMA TEK. GELİŞTİRME VE YENİLİK PROJELERİ DESTEK PROGRAMI

1511 - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı; ülkemiz öncelikli alanlarında hedef ve ihtiyaç odaklı, izlenebilir sonuçları olan projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Program kapsamında sağlanacak desteklerle,

- teknolojik yeterlilik ve bilgi birikiminin artırılması
- mevcut yeteneklerin farklı alanlarda da değerlendirilmesi
- özgün teknolojilerin geliştirilmesi
- teknolojik gelişimde ivme kazanılması hedeflenmektedir.

1511 programı, ülke ihtiyaçlarının belirlenerek teknolojik açıdan kuruluşların yönlendirilmesi, kapasitenin yeterli olmadığı alanlarda proje destekleri ile kapasite oluşumunu tetiklemesi, kısa ve orta vadede yapılacak proje bazı desteklerle uzun vadede sürdürülebilir teknolojik gelişimi sağlanması oldukça önemli görülmektedir.

DESTEKLEMENE İLİŞKİN BİLGİLERİ

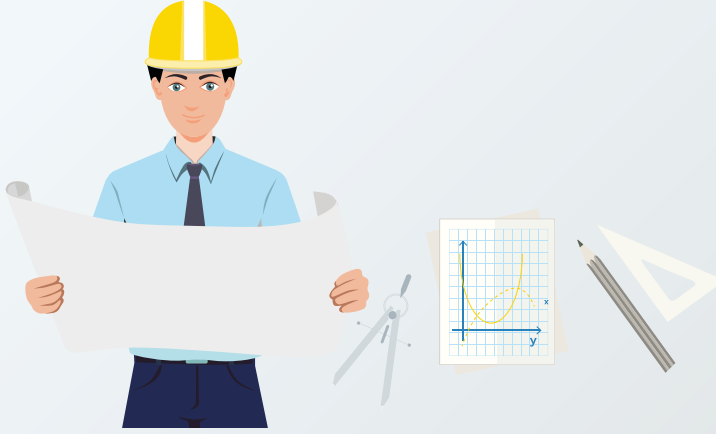
- Bu program kapsamında desteklenecek projelerin konu ve kapsamı, başvuruya ilişkin koşullar çağrı duyurusunda belirtilecektir.
- Projeler tek aşamada doğrudan proje önerisi alınarak değerlendirilecektir.
- Programda proje limitleri çağrı duyurusunda belirlemek üzere, destek oranı büyük ölçekli kuruluşlar için %60, KOBİ'ler için %75 olarak uygulanacaktır,
- Kabul edilen bütçenin %10'u kadar tutar genel gider ödemesi olarak destek kapsamına ilave edilecektir,
- Birden fazla transfer ödemesi (ön ödeme) verilebilecektir.

**BİLİM SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DESTEKLERİ**

PROJE BAZLI TEŞVİK SİSTEMİ

7 Eylül 2016 tarihli ve 29824 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6745 Sayılı Kanun’un 80 inci maddesi ile usul ve esasları belirleyen 2016/9495 Sayılı “Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar”

Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda, asgari 100 milyon \$ tutarındaki, dışa bağımlılığı azaltacak, teknolojik dönüşümünü sağlayacak, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek yatırımlar.

Proje Bazlı Teşvik Sistemi kapsamında sağlanan destekler:

- Vergisel Destekler
- İstihdam Destekleri
- Finansal Destekler
- Yatırım Yeri ile ilgili Destekler
- Diğer Destekler

TEKNOYATIRIM PROGRAMI

- Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (Teknoyatırım), ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması amacıyla;
- Türkiye veya yurtdışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar tarafından desteklenen sanayiye yönelik, Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucu ortaya çıkan teknolojik ürünler
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde başlatılıp sonuçlandırılan Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünler
- Özkaynaklar kullanılarak yapılan Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan ve patenti alınan teknolojik ürünler ile ilgili ülkemizde yerleşik işletmelerce gerçekleştirilecek seri üretime yönelik yatırımlar desteklenmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar:

- Teknolojik ürün, Türkiye'de ilk defa üretilecek olmalı ve ilan edilen öncelikli teknoloji alanlarında* yer almalıdır.
- Ar-Ge sonucu elde edilen prototip ile yatırıma konu ürün aynı olmalıdır.
- Yatırımın yapılacağı yer, bina, altyapı vb. ile ilgili yatırıma engel teşkil edecek bir durum olmamalıdır.
- Ar-Ge projesi/faaliyeti ve yatırım planlaması ile ilgili açık ve net bilgiler verilmeli ve yatırım süresi 36 ayı geçmemelidir.
- Alınacak makine/teçhizatın isim ve işlevi net bir şekilde belirtilmeli, yatırımın nasıl finanse edileceği iyi planlanmalıdır.
- 50 milyon TL'ye kadar yatırım proje başvuruları kabul edilecek olup bunun 10 milyon TL'ye kadarlık kısmı değerlendirmeye alınacaktır. Proje hazırlanırken bu bütçe sınırları göz önüne alınmalıdır.
- Projeler teknik ve mali açıdan konunun uzmanı akademisyenler tarafından değerlendirilmektedir.

Destek Kapsamı

- Öncelikli teknoloji alanlarında ilk defa üretilecek ürünler

Başvuru Sahipleri

- İşletmeler

Destek Limiti

- Küçük işletme için ithal alımda %40, yerli alımda %50 (Üst limit 5 Milyon TL)
- Orta büyüklükteki işletme için ithal alımda %30, yerli alımda %40 (Üst limit 4 Milyon TL)
- Büyük işletme için ithal alımda %10, yerli alımda %20 Üst limit 2 Milyon TL)

Başvuru Tarihi

- Proje Teklif Çağrısı

Detaylı Bilgi

<https://teknoyatirim.sanayi.gov.tr/Home/Index>

AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİ DESTEĞİ

• Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; özel sektörde, Ar-Ge ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını, üretim maliyetlerinin düşürülmesini, teknolojik bilginin ticarileşmesini, rekabet öncesi işbirliklerinin gelişmesini, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını, Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek amacıyla 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu yayımlamıştır.

• **Bu kanun çerçevesinde özel sektör tarafından kurulan Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri desteklenmektedir.**

Ar-Ge Merkezi kuracak özel sektör temsilcilerinin aşağıdaki koşulları yerine getirmesi beklenmektedir:

- Ar-Ge Merkezinde araştırmacı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 15 Tam Zaman Eşdeğer Ar-Ge personeline sahip olunması,
- Ar-Ge Merkezinde Ar-Ge veya tasarım projelerinin bulunması
- Ar-Ge ve destek personelinin Ar-Ge Merkezinde çalıştığı fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olunması
- Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi
- Ar-Ge Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması

Tasarım Merkezi kuracak özel sektör temsilcilerinin aşağıdaki koşulları yerine getirmesi beklenmektedir:

- Tasarım Merkezinde tasarımcı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 10 Tam Zaman Eşdeğer Tasarım personeline sahip olunması
- Tasarım Merkezinde tasarım projelerinin bulunması
- Tasarım ve destek personelinin Tasarım Merkezinde çalıştığı fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olunması
- Tasarım faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi
- Tasarım Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekan içinde yer alması

AR-GE MERKEZİ TEŞVİKLERİ

Ar-Ge Vergi İndirimi (%100)

Ar-Ge merkezlerinde proje faaliyetleri kapsamında yapılan harcamaların **%100**'ü Kurumlar Vergisi matrahından indirebilmektedir.

Gelir Vergisi İstisnası (%80-95)

Ar-Ge personeli için gelir vergisi stopajı teşvik oranları lisans, yüksek lisans ve doktoralı çalışanlar için **%80-95** arasında değişmektedir.

SGK İşveren Hissesi Desteği (%50)

Ar-Ge personelinin **sigorta primi işveren hissesinin yarısı**, Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Damga Vergisi İstisnası (%100)

Ar-Ge merkezinin faaliyetlerine ilişkin olarak **düzenlenen kağıtlardan** damga vergisi alınmaz.

Gümrük Vergisi İstisnası (%100)

Ar-Ge projeleri ile ilgili ithal edilen eşya, **gümrük vergisi ve her türlü fondan**, bu kapsamda düzenlenen kağıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisnadır.

KRİTERLER

Sürdürülebilir Ar-Ge Projeleri

15 Tam Zaman eşdeğer Ar-Ge Personeli

Ayrı bir Birim, Fiziki Alan

Personel Giriş-Çıkış Kontrol Mekanizması

15 TZE AR-GE PERSONELİ

Araştırmacı: Ar-Ge faaliyetleri ile ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan **en az lisans mezunu**

Teknisyen: Meslek Liseleri'nin veya Meslek Yüksekokullarının,

- Tasarım
- Teknik
- Fen
- Sağlık programlarından mezun Ar-Ge çalışanları

Ar-Ge personeli olarak değerlendirilmektedir. (TZE: Tam Zaman Eşdeğer)

Destek Personeli: Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personel (TZE Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının %10'unu aşmamak üzere)

KÜMELENME DESTEĞİ

Kümelenme Destek Programının genel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin, yenilikçiliğinin ve verimliliğinin yükseltilmesi,
- Küresel ihracattan daha fazla pay alınması,
- Ağırlıklı olarak yüksek teknolojlü ürünlerin üretilmesi,
- Nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüştürülmesi.

Programın amacı; kümelenme birlikteliklerinin başlatılması, etkin bir şekilde ilerletilmesi amacıyla gerekli işbirliği ortamının güçlendirilmesi olarak özetlenebilir. Bu amaca yönelik ilerleme aşağıdaki göstergeler ile takip edilecektir:

- Kümelenme birlikteliklerinin koordinasyonu, sevk ve idaresi amacıyla oluşturulan ve Bakanlık tarafından akredite edilen, yasal bir statüye sahip kurum ve kuruluş sayısı,
- Kümelenme birlikteliklerinin içinde aktif rol alan üniversite sayısı,
- Kümelenme birlikteliklerinin içinde aktif rol alan işletme sayısı,
- Kümelenme birliktelikleri neticesinde diğer işletmelerle işbirliği seviyesi ve kalitesini arttıran firma sayısı,
- Kümelenme birliktelikleri sonucu oluşturulan ortak kullanıma yönelik yapıların sayısı ve bu yapılardan faydalanan işletme sayısı,
- Kümelenme birliktelikleri sonucunda oluşturulan ve piyasaya sürülen yeni, yenileştirilmiş ve/veya geliştirilmiş ürün sayısı.

Destek Kapsamı

- İşletmelerin kümelenme koordinasyonunu ve motivasyonunu sağlamak, piyasa geliştirmek, verimliliği artırmak ve yenilik üretmek

Başvuru Sahipleri

- İşletmeler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar

Destek Limiti

- 5 yıl için azami 25 Milyon TL veya bütçenin %50'si

Başvuru Tarihi

- Proje Teklif Çağrısı

Detaylı Bilgi

<https://kumelenme.sanayi.gov.tr/Default.aspx>

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ DESTEĞİ

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri; yeni veya ileri teknolojide mal ve hizmet üretmek isteyen girişimcilerin, araştırmacı ve akademisyenlerin sınaî ve ticari faaliyetlerini üniversitelerin yanında veya yakınında yürütebilmelerine ve bu üniversitelerden yararlanabilmelerine imkan vermek için kurulmuş akademik, sosyal ve kültürel sitelerdir. 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu 06 Temmuz 2001 tarihli ve 24454 sayılı sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği ise 12 Mart 2014 tarihli ve 28939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Aslı amacı üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörleri arasında işbirliği sağlamak olan Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin diğer kuruluş amaçları şu şekildedir:

- Ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla teknolojik bilgi üretilmesi,
- Üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirilmesi,
- Ürün kalitesinin veya standardının yükseltilmesi,
- Verimliliğin artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi,
- Teknolojik bilginin ticarileştirilmesi,
- Teknoloji yoğun yatırım ve girişimciliği desteklemek,
- Araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak,
- Teknoloji transferine katkıda bulunmak.

Destek Kapsamı

- Yeni veya ileri teknolojide mal ve hizmet üretmek isteyen girişimcilerin, araştırmacı ve akademisyenlerin sınaî ve ticari faaliyetlerini üniversitelerin yanında veya yakınında yürütebilmelerine ve bu üniversitelerden yararlanabilmelerine imkan vermek için kurulmuş akademik, sosyal ve kültürel sitelerin oluşmasına katkı vermek

Başvuru Sahipleri

- İşletmeler

Destek Limiti

Çeşitli Muafiyetler [Kurumlar-Gelir Vergisi Limit yok/SGK Muafiyet Sig. İşv. His. %50]

Başvuru Tarihi

- Yıla Yaygın

Detaylı Bilgi

<https://teknopark.sanayi.gov.tr/Home/Index>

REKABET ÖNCESİ İŞBİRLİĞİ DESTEĞİ

Rekabet Öncesi İşbirliği programına başvurmadan önce, “Stratejik İşbirliği” kavramının iyi tanımlanması ve aynı sektörde veya birbiriyle bağlantılı sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler arasında yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Stratejik İşbirliği, iki veya daha fazla bağımsız işletmenin kendilerini hem stratejik olarak konumlandırma hem de öz yeteneklerini karşılıklı yarar sağlayacak şekilde bazı amaçlar üzerinde birleştirdikleri işbirliği anlaşmaları” sonucunda ortaya çıkan ve bir plan dahilinde yürütülen çalışmalardır.

Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri ise Stratejik İşbirliği yapan bir veya daha fazla işletmenin maddi, teknoloji ve bilgiye dayalı kaynaklarını bir araya getirmek suretiyle yürüttükleri projelerdir.

Stratejik işbirliği tanımı kapsamında uygun işletmeler aşağıdaki yöntemleri uygulayabilirler:

- Ortak Ar-Ge çalışması,
- Ortak Ürün Geliştirme,
- Uzun Dönemli Kaynak Sağlama Anlaşmaları
- Ortak Üretim,
- Dağıtım/Hizmetin Paylaşımı (üretici-dağıtımıcı arasındaki ve üretici işletme-tedarikçi işletme arasındaki işbirliğini içeren ticari anlaşmalar).

Destek Kapsamı

- Birden fazla işletmenin yeni teknoloji geliştirmeye yönelik iyi tanımlanmış faaliyetler üzerinde ortak çalışmaları ve işbirliği yapılması

Başvuru Sahipleri

- İşletmeler

Destek Limiti

Çeşitli vergisel muafiyetler (36+6 ay)

Başvuru Tarihi

- Yıla Yaygın

Detaylı Bilgi

<https://rip.sanayi.gov.tr/>

ÇEVRE VE ENERJİ DESTEKLERİ

VERİMLİLİK ARTIRICI PROJELERİN (VAP) DESTEKLENMESİ

- Müracaat : Her yıl Ocak ayı
- Geri Ödeme Süresi : < 5 Yıl
- Proje Uygulama Bedeli : En fazla 1 milyon TL
- Projenin Uygulama Süresi : En fazla 2 Yıl
- Sertifika Gereksinimi : ISO 50001 Sertifikası
- Destek Ödemesi : Uygulama Sonrası
- Destek Miktarı : Proje uygulama bedelinin en fazla % 30'u (300 bin TL)

GÖNÜLLÜ ANLAŞMA (GA) DESTEKLERİ

- Müracaat
- Taahhüt

- Sertifika Gereksinimi
- Destek Ödemesi

- Destek Miktarı

- : Her yıl Ekim ayı
- : Üç yıl içerisinde enerji yoğunluğunu en az ortalama %10 azaltma
- : ISO 50001 Sertifikası
- : 3 yıl son taahhüdünü yerine getirince
- : Anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin %20'si (En fazla 200 bin TL)

KOSGEB ENERJİ VERİMLİLİĞİ DESTEĞİ

İşletmelerin enerji verimliliği kapsamında alacakları İşletmelerin, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında alacağı; ön etüt, detaylı etüt, verimlilik artırıcı proje danışmanlık hizmetleri, eğitim hizmetleri ile enerji verimliliği uygulama giderleri desteklenir.

Ön Etüt: 20-200 Ton Eşdeğer Petrol (TEP) için 2.500 TL, 200 üzeri TEP için 5.000 TL,

Detaylı Etüt: 20-200 Ton Eşdeğer Petrol (TEP) için 10.000 TL, 200 üzeri TEP için 20.000 TL,

Detaylı etüt sonrasında alınacak VAP danışmanlığı: 10.000 TL

Enerji Yöneticisi Eğitimleri: 5.000 TL,

Uygulama Giderleri: 40.000 TL

Program süresince Enerji Verimliliği Toplam Destek. 75.000 TL

ODAKULE (MERKEZ)

Meşrutiyet Cad. No:63, 34430 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 252 29 00 (Pbx) - Faks: (0212) 249 50 84-293 43 98
E-Posta: info@iso.org.tr

YENİBOSNA TEMSİLCİLİK

Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. No:44 B Blok, Zemin Kat No:3
(Nish İstanbul) Yenibosna, Bahçelievler/İSTANBUL
Tel: (0212) 603 65 58 - Faks: (0212) 603 65 59
E-Posta: yenibosna@iso.org.tr

ÜMRANIYE (İMES) TEMSİLCİLİK

İMES Sanayi Sitesi A Blok 107. Sok. No:1/B
Yukarı Dudullu, Ümraniye/İSTANBUL
Tel: (0216) 420 51 74 - Faks: (0216) 420 51 75
E-Posta: umraniye@iso.org.tr

TUZLA HİZMET BİRİMİ

İstanbul Anadolu Yakası OSB İdari Binası Aydınlı Mah.
Gazi Bulvarı 5. Sok. No:2 Tuzla/İSTANBUL
Tel: (0216) 593 00 78 - Faks: (0216) 593 00 79
E-Posta: tuzla@iso.org.tr

HADIMKÖY HİZMET BİRİMİ

Alkent Mah. Mehmet Yeşilgül Cad. Pelican Hill Residence
Dükkan No: 145/F Hadımköy, Büyükçekmece/İSTANBUL
Tel : (0212) 886 67 05 - Faks : (0212) 886 67 07
E-Posta: hadimkoy@iso.org.tr

İSTANBUL SANAYİ ODASI

Odakule, Meşrutiyet Cad. No:63, 34430
Beyoğlu/İSTANBUL
Telefon: (0212) 252 29 00 (Pbx)
Faks: (0212) 249 50 84 - 293 43 98
E-Posta: info@iso.org.tr

- facebook.com/istanbulsanayiodasi
- twitter.com/ist_sanayiodasi
- youtube.com/istanbulsanayiodasi
- plus.google.com/+istanbulsanayiodasi
- linkedin.com/company/istanbulsanayiodasi